

**ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
RENDÉSZETI FŐIGAZGATÓSÁG**

Határrendészeti Főosztály

1139 Budapest, XIII., Teve utca 4-6.
Postafiók: 1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Telefon: 443-5172; Telefax: 443-5174
Belső telefon: 30-080; Belső telefax: 30-785
e-mail: hatarrendfoo@orfk.police.hu

Szám: 29000/1511-3 /2012.Ált.

Hiv.sz.: -

Tárgy: Jelentés a Magyar Helsinki
Bizottság 2011. december 13-i
látogatásáról a kiskunhalasi őrzött
szálláson

Előadó: Varga-Szabó Katalin r. alez.

Tel.: (06 1) 443-5445

e-mail: iderendo@orfk.police.hu

vargaszka@orfk.police.hu

**Dr. Pardavi Márta úrhölgynek,
Magyar Helsinki Bizottság
társelnöke**

Budapest,
Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I. 12.

1 0 5 4

Tisztelt Társelnök Úrhölgy!

A Magyar Helsinki Bizottság és az Országos Rendőr-főkapitányság között fennálló együttműködési megállapodás alapján a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Határrendészeti Szolgálat Őrzött Szállás objektumaiban 2011. december 13-án végrehajtott „A” típusú látogatás tapasztalatairól szóló jelentést (a továbbiakban: jelentés) áttanulmányoztam.

Kérem, hogy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: rendőrség) alkalmazottainak nevét beosztásuk megnevezésével helyettesítsék.

A jelentéshez az együttműködési megállapodás alapján az alábbi szöveg csatolását kérem:

Az őrzött szállásokon szükséges azoknak a szabályoknak a betartása, betartatása, amely egyrészt az őrzeteseik, másrészt az őrszemélyzet biztonságát is garantálják. Alapvető szabályok nélkül nem lehet a nagyszámú külföldi mindennapi ügyeit megfelelő módon kezelni és intézni. Az őrzött szállások házirendje vonatkozik az őrzetben lévő személyekre, és annak betartatása a szolgálatot teljesítő örök feladata. Sok esetben a külföldiek megszegik ezeket a szabályokat és nehezen viselik, ha az őrszemélyzet a rend fenntartása érdekében intézkedik. A konfliktus az őrzeteseik és az örök között abból adódik, hogy a külföldiek meg sem próbálnak alkalmazkodni a szabályokhoz, hanem rendszeresen megszegik azokat. Az őrzött szállásokon a rossz bánásmód nem általános. A rossz bánásmódra olyan személyek panaszkodnak alapvetően, akik szabályokat sértenek, és emiatt konfrontálódnak az őket figyelmeztető örökkel.

Az elmúlt időszakban több olyan intézkedés került bevezetésre, amely enyhítette az őrzött szállások szigorú rezsimszabályait. Napközben az őrizetesek szabadon közlekedhetnek a lakótérben, a zárkák ajtaja a házirendben foglaltak szerint folyamatosan nyitva van. A Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület szociális és közösségi munkásai napi rendszerességgel járnak be a kiskunhalasi, nyírbátori és békéscsabai őrzött szállásra és végzik segítő, gondozó tevékenységüket a külföldiek között, biztosítják a szabadidő strukturáltabb eltöltését. 2011-ben internetkapcsolat került kiépítésre az őrizetesek részére, hogy családjukkal illetve anyaországukkal a telefonálási lehetőségen túl is kapcsolatot tarthassanak. 2012-ben szociális munkás elérhető lesz minden őrzött szálláson, illetve minden helyszínen beindul pszichológiai tanácsadás is.

A rendőrség kiemelt figyelmet fordít az őrzött szállásokon elhelyezettekre, a velük való bánásmódra, és mindent megtesz a megalázó, durva fellépés megakadályozására, a jogszerű fogvatartás biztosítására.

2011 őszén civil és nemzetközi szervezetek hazai és nemzetközi szinten úgy adtak tájékoztatásokat a magyarországi idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizetek végrehajtásával kapcsolatos megállapításaikról, hogy nem várták meg a rendőrség által elrendelt kivizsgálások eredményét, így a valószínűleg kedvezőtlenebb állapotokat mutattak be. Magyarország jó hírneve elleni támadás hivatalos szinten nem talált meghallgatásra, például az osztrák Menekültügyi Bíróság Dublin-Kamarájának elnöke ítéletében megállapította, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak, így a panaszt konkrét ügyben elutasította. Ausztria folyamatosan küld Magyarországnak dublini eljárásban történő átvétel iránti kérelmeket.

A civil és nemzetközi szervezetek által megfogalmazott széleskörű rendőri brutalításra az ellenőrzések nem találtak bizonyítékokat. Megállapítást nyert azonban, hogy az őrizetesek gyakran teremtenek játszma helyzeteket az őrzőkkel, provokálják őket, feszegetik a fegyelem, a napirend betartásának határait. Ki kell emelni, hogy a fogva tartottaknak csak egy kisebb csoportja reagál agresszív módon a bezártságra és csak csekély számú őr kezeli rosszul a provokációkat. Minden nehézség ellenére az őrzött szállások vezetése nagy odafigyeléssel és egységes fellépéssel irányítja az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizetek végrehajtását. A bántalmazások esetében a beérkezett jelzéseket követően haladéktalanul intézkedtek az érintett őrizetesek, illetve őrök meghallgatására, orvosi ellátására, a rendkívüli események kivizsgálására, a vizsgálatok eredménye alapján a szolgálati előjáró felé javaslatot tettek a tényállás nyomozóhatóság általi tisztázására, illetve a szükséges eljárások megindítására.

A kapott jelzések alapján az azonnali feladatok végrehajtása mellett a rendőrség a migráció kezelésében érintett és a fogvatartottak részére segítséget nyújtó nemzetközi és hazai szervezetek között az együttműködés javítása, a gyorsabb információáramlás megteremtése, a közös intézkedések és együttes tevékenységek végrehajtása, illetve az őrzött szállásokon elhelyezett személyekkel kapcsolatos bánásmód színvonalának fejlesztése érdekében 2011. november 17-én vezetői, majd annak folytatásaként szakértői egyeztetést hívott össze. A megbeszélésen az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Közép-európai Regionális Képviselő, a Nemzetközi Migrációs Szervezet Magyarországi Képviselő, a Magyar Helsinki Bizottság, a Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület és a rendőrség közösen feltárta a főbb problémákat, felvázolta a megoldási javaslatokat. A megbeszélés alapján a rendőrség akciótervet készített, amelyet a résztvevő szervezetek etikai okokra hivatkozva nem írtak alá, így a megbeszélésen elhangzottak mindössze emlékeztetőben kerültek rögzítésre. Az emlékeztető alapján a rendőrség a szükséges intézkedések megtételét természetesen megkezdte az egységes követelménytámasztás kialakítása, a panaszok, beadványok zárt kezelése, elméleti és gyakorlati oktatások ismételt megtartása, tapasztalatszerző látogatások megszervezése (büntetés-végrehajtási intézetekbe, illetve más megyei rendőrfőkapitányság őrzött szállására), az ételek mennyiségi és minőségi ellenőrzési rendszerének

átdolgozása, konfliktusmegelőző jelzőrendszer kialakítása, az életkor pontosabb meghatározását célzó komplexebb tudományos módszer keresése, stb. tekintetében.

A Magyar Helsinki Bizottság jelentése gyakorlatilag olyan problémaköröket feszeget, amelyeken a rendőrség és a Magyar Helsinki Bizottság – elvileg közösen –, más szervezetek bevonásával már hónapok óta dolgozik.

A jelentés II. pontja szerint a Bizottság munkatársai „Négy, láthatóan kiskorú menedékkérővel” találkoztak az őrzött szálláson, akiknek nevét és általuk tényként kezelt életkorát megadták. A személyek sem a látogatás előtt, sem annak ideje alatt, sem azt követően nem nyújtottak be menedékkérelmet, így nem tekinthetők menedékkérőknek. Az idegenrendészeti eljárásban más adatokat vallottak magukénak, születési évük tekintetében 1992 (2 fő), 1991. és 1990. évet adták meg. Az idegenrendészeti hatóság elvégeztette orvosi vizsgálatukat, melynek eredményeként az orvos életkorukat 18-24 év közöttiként állapította meg, így őrizetük elrendelésre került. Ismételt orvosi vizsgálat alapján egy fő szabadítása megtörtént, a továbbiakban az eljárás kísérő nélküli kiskorúként, az arra vonatkozó szabályok szerint folyt. Megjegyezni kívánjuk, hogy a rendőrség idegenrendészeti feladatokat ellátó munkatársai és ismereteink szerint a Magyar Helsinki Bizottság látogatáson résztvevő tagjai nem rendelkeznek az életkor meghatározásához szükséges képzettséggel, ezért az ügyfelek életkorát meghatározni nem áll módjukban. Az eljáró idegenrendészeti hatóság két esetben intézkedett orvos általi életkor meghatározására és annak ellenére, hogy két egymásnak ellentmondó véleménnyel rendelkezett, az ügyfél javára döntött.

A rendőrség eljárásaiban alapvetően a 18 év körüli, okmányokkal nem rendelkező külföldiek életkorának meghatározása jelent problémát. Amennyiben a vizsgálatot végző orvos a személy lehetséges életkorát úgy határozza meg, hogy abba beleesik a 18. életév, az ügyfél javára dönt és kiskorúnak tekint. A gyermekvédelmi intézetben történő elhelyezés előtt a személy ismét átesik orvosi vizsgálaton és az is előfordul, hogy nagykorúnak minősítik. Az eljáró idegenrendészeti hatóság az őrizet hosszabbításához személyazonosító okmányok hiányában a rendelkezésre álló orvosi igazolást csatolja az életkor tekintetében.

Az őrizet bírósági hosszabbítás szakmaiságával kapcsolatos megjegyzések tekintetében javasoljuk megkeresni az illetékes bíróságot, hogy álláspontjukat kifejtthessék.

A rendőrség – ahogy ezt teszi évek óta – továbbra is vállalja a Magyar Helsinki Bizottság későbbiekben elkészülő tájékoztató füzetének őrizeteseik részére hozzáférhető helyre történő elhelyezését, ahogy a Bizottság megbízott ügyvédje is rendszeresen látogatást tesz az őrzött szálláson, részére minden alkalommal biztosított a külföldiekkel történő kapcsolattartás. Az ENSZ-től kapott védelem tekintetében nem a rendőrséget terheli a tájékoztatási kötelezettség.

Budapest, 2012. február 8.

Tisztelettel:

Dr. Vas Gizella
dr. Vas Gizella r. ezredes
 rendőrségi főtanácsos
 főosztályvezető